

Septemberverklaring

26 september 2011

Kris Peeters
Minister-president

Mijnheer de Voorzitter,

Beste collega's,

Een groei van de Vlaamse economie van 2,6% in 2011. Dat is de samenvatting van het economisch herstel in Vlaanderen het afgelopen jaar. Alles in acht genomen is 2,6% spectaculair. Al een volledig jaar lang daalt de werkloosheid. De VDAB heeft een recordaantal vacatures. De uitvoer van Vlaanderen is in de eerste vijf maanden van dit jaar met 16% gestegen. En tegelijk hebben we onze begroting in evenwicht gebracht. Alles in acht genomen is dat spectaculair.

Maar, inderdaad, de afgelopen zomer hebben de internationale kapitaalmarkten twijfel en onzekerheid gebracht. De beurzen gingen panikereren. Het ondernemersvertrouwen daalde en staat vandaag op het laagste niveau sinds begin 2010. De groeiprognoze voor volgend jaar is nog maar 1,6%.

Wij moeten nu vermijden dat de zomer van de onzekerheid uitmondt in een winterse recessie. Dat, collega's, is dé uitdaging voor dit politieke jaar.

De vaststelling nu is dat groeien d'urf vereist. We moeten nu d'urven om nog te groeien. Nu het goed gaat in Vlaanderen, is moed nodig om vooruit te komen. De economie moet zich verder op een duurzame manier ontwikkelen, kansengroepen moeten werk vinden, Vlaanderen moet internationaal competitief zijn en we moeten investeren in infrastructuur, in solidariteit en in het sociaal kapitaal. De d'urf hebben om dat voor mekaar te krijgen, beschouw ik als onze plicht.

We moeten dat op een verantwoorde manier doen. In de afgelopen twee jaar heeft deze Vlaamse regering fundamenteën gelegd door 2 miljard te besparen. De saneringen waren moeilijk en pijnlijk, maar we plukken er nu de vruchten van. De begroting voor 2012 zal daardoor, net zoals dit jaar, in evenwicht zijn.

Vanzelfsprekend, collega's, is dat niét. In het buitenland zijn regio's en landen met een begroting in evenwicht intussen zeldzaam geworden. In België heeft alleen Vlaanderen dit voor mekaar gekregen.

En er is meer. Volgend jaar hebben we 230 miljoen euro voor nieuw beleid, zoals we in het regeerakkoord hadden voorzien. Dat zal gaan naar zorg, gezinnen en onderwijs, naar innovatie en infrastructuur, naar werk en welzijn. Naar een beter leven in Vlaanderen, vandaag én morgen.

Maar, collega's, de tijden zijn onzeker. Er kunnen nog schokken volgen. We moeten het onverwachte verwachten. Uit zorg voor een goed budgettair beleid, legt Vlaanderen provisies aan. Er zijn de klassieke indexprovisie en een provisie om de betaling van alle facturen te verzekeren. Daarnaast bevat de begroting 2012 opnieuw een conjunctuurprovisie, een provisie voor het nieuw rekendecreet en voor dringende investeringen. In totaal goed voor 220 miljoen euro. De Vlaamse regering zal ook de komende jaren begrotingen in evenwicht voorleggen. Geen tekorten, geen overschotten. Dat is de doelstelling waartoe we ons verder engageren.

In februari 2012 zullen we de economische situatie opnieuw evalueren. We kennen dan de uitvoeringsresultaten van de begroting 2011.

Investerings in de nodige bijkomende scholenbouw - opdat elk kind in september een klas heeft - en in maatregelen tegen overstromingen - met het actieplan wateroverlast en het kustveiligheidsplan -, zijn dan twee van onze grootste prioriteiten.

De provisie voor dringende investeringen zal ons toelaten om snel actie te ondernemen. In 2012 onderzoeken we ook hoe we het Zorgfonds kunnen versterken, zodat we de vergrijzing het hoofd kunnen bieden.

Geachte Voorzitter,
Beste collega's,

Durven groeien in een periode van beperkte budgettaire middelen, betekent keuzes maken. We weten welke want het regeerakkoord blijft vandaag verbazend actueel. We kiezen voor een economisch, ecologisch en sociaal duurzaam Vlaanderen. We kiezen voor maximaal effect.

Vlaanderen in Actie is onze leidraad, ons venster op 2020. We blijven hierbij zorg dragen voor een goede betrokkenheid van de maatschappelijke stakeholders. 92% van de ViA-projecten zijn op schema of uitgevoerd. Alle 338 projecten zijn opgestart.

Durven groeien is dus het Vlaams regeerakkoord consequent verder uitvoeren. Een regeerakkoord dat evenwichtig èn sociaal is.

De Vlaamse regering kiest voor het gezin, niet louter voor het individu. De Vlaamse regering kiest voor àlle Vlamingen, niet alleen voor de *happy few*. Voor zij die het goed hebben én voor wie het met minder moet stellen.

Een sterke non-profit sector is een basisvoorwaarde voor een sociaal Vlaanderen. Het voorakkoord dat vorige week, in goed overleg met de betrokken werkgevers en werknemers werd bereikt, is daarom van groot belang.

De kindpremie, één van de afspraken in het regeerakkoord, voeren wij uit. Hij geeft gezinnen met jonge kinderen extra ademruimte, stimuleert de preventieve gezondheidszorg en geeft ondersteuning in de opvoeding. Extra steun gaat naar kinderen met ontwikkelingsstoornissen.

Hij past in een groter en coherent pakket van 85 miljoen euro voor welzijn en nieuw sociaal beleid. Dat wil zeggen: wachtlijsten voor personen met een handicap verder terugdringen; dat wil zeggen extra plaatsen in de kinderopvang; dat wil zeggen: meer focus op thuiszorg, inclusief de invoering van een maximumfactuur. De vergrijzing en de stijgende nataliteit zijn uitdagingen die we niet uit de weg gaan.

Dat is dus kiezen. Het is de onomwonden keuze voor een sociaal Vlaanderen. Het is de onomwonden keuze voor werkgelegenheid. De goede werkloosheidscijfers van het afgelopen jaar motiveren.

Het is motiverend dat ook 50-plussers, allochtonen en andere kansengroepen aan een inhaalbeweging bezig zijn. We moeten verdergaan op de ingeslagen weg.

Daarom willen we 30 miljoen euro inzetten voor een nieuw werkgelegenheidsplan. Een loopbaanakkoord, waarin ook de sociale partners hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, maakt daar een belangrijk onderdeel van uit.

We maken werk van werkbaar werk voor iedereen. Ondermeer via de activerende alternatieven voor de jobkorting.

Werk maken van werk is ook het devies bij de uitvoering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Die uitvoering komt op kruissnelheid, met een belangrijke focus op gezinnen waarvan geen enkele volwassene werkt.

Samen met de lokale actoren voeren we de strijd tegen kinderarmoede op. Ook kleine kinderen uit kansarme gezinnen moeten alle kansen krijgen.

In een sociaal Vlaanderen heeft iedereen een behoorlijke woning, een thuis. Daarom is sociale huisvesting een prioriteit. We bouwen nieuwe sociale woningen. Het groeipad wordt verlengd en er worden 6.000 extra woningen voorzien voor gezinnen met een minder laag inkomen. Zo houden we de sociale huisvestingsmaatschappijen financieel gezond.

Voorzitter, collega's, de Vlaamse regering kiest voorts resoluut voor innovatie. We willen zo snel mogelijk, samen met de privé-sector, 3% van het BBP aan onderzoek en ontwikkeling spenderen. Onderzoek en ontwikkeling zijn de basis voor de uitbouw van een duurzame Vlaamse kenniseconomie, een voorwaarde om Vlaanderen in Actie te realiseren. Daarom is er in de begroting 2012 opnieuw 60 miljoen euro extra voor voorzien. We investeren die middelen resoluut in onze uitstekende wetenschappers, in de innovatiekracht van onze bedrijven, en in het op peil houden en uitbouwen van de onderzoeksinfrastructuur. Daarmee willen we de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan, aanpakken.

De kenniseconomie brengt ons bij het onderwijs, één van onze sterkste troeven. Het grootste kapitaal in Vlaanderen bestaat uit onze kennis en kunde, uit het baanbrekend vakmanschap van de Vlaming.

Kwalitatief onderwijs, op alle niveau's, garandeert dat Vlaanderen ook in de toekomst gekend zal staan voor zijn hoog opgeleide werkkrachten. Daarom staat in de begroting van 2012 30 miljoen euro extra klaar voor het onderwijs. Vooral om de kleuterklassen te verkleinen en de capaciteit te vergroten.

Vanaf 2012 komen er ook extra middelen voor het hoger onderwijs. Daarmee ondersteunen we de integratie van de academische opleidingen van de hogescholen in de universiteiten.

Samen met de Industrieraad implementeren we het Nieuw Industrieel Beleid. We richten het economisch overheidsinstrumentarium op toegevoegde waarde.

Maar ook in onze creatieve sectoren staan innovatie en de kenniseconomie centraal. We ondersteunen het engagement en het enthousiasme in de culturele sector met structurele financiering en projectsubsidies. We stimuleren de ontplooiingskansen en doorgroeimogelijkheden van individuele artiesten, amateurgezelschappen en professionele groepen, zowel in binnen als -buitenland. Van lokaal sociaalcultureel werk over Vlaamse erfgoedinitiatieven tot internationale kunstenmanifestaties.

Mijnheer de Voorzitter,

Beste collega's,

Durven groeien houdt in dat we onze budgettaire prioriteiten onderbouwen met een daadkrachtig beleid.

De Vlaamse overheid moet een slagkrachtige en efficiënte overheid zijn. Hoe? Nog beter doen, met minder mensen. Door administratieve vereenvoudiging en open data, door planlast te verminderen, door de intergemeentelijke samenwerking uit te breiden.

Door een interne staatshervorming, met twee verantwoordelijke niveaus per beleidsmaterie. Met minder lasten en minder betutteling.

Durf heeft voor de Vlaamse regering ook te maken met ruimte geven om te groeien. Onze bedrijven en KMO's zijn het hart van onze economie. Met een omgevingsvergunning zullen ondernemers nog maar één dossier bij één uniek loket moeten aanvragen. Nu zijn er nog een aparte stedenbouwkundige en milieuvergunning nodig. Voor het einde van het jaar leggen wij u dat decreet ter stemming voor.

In uitvoering van de commissies Berx en Sauwens, heeft de Vlaamse Regering een kader goedgekeurd voor de aanpak van vereenvoudiging en versnelling van de vergunningsprocedures voor investeringen. Een aantal quick wins zijn al gerealiseerd. In dit parlementair jaar komen we met de decretale wijzigingen die voor zowel overheid als privé de termijnen drastisch zullen inkorten.

Ruimte geven houdt ook in dat we Vlaanderen duurzaam mobiel houden. We investeren in de missing links en in het onderhoud van onze wegen, in openbaar vervoer en fietspaden. We investeren in een verkeersveiliger Vlaanderen, dat tegelijk de logistieke uitdaging voor de toekomst aankan. Dat is geen of-of verhaal, maar een én-én verhaal.

We zetten stappen vooruit in de totaaloplossing voor Antwerpen, die cruciaal is voor de welvaart van gans Vlaanderen. Met de Oosterweelverbinding en de A102/R11, maar net zo goed met investeringen in waterwegen, fietspaden en openbaar vervoer.

Deze Vlaamse regering, collega's, kiest voor een sterke primaire sector. De sector heeft crisissen moeten verwerken, die haar hard heeft getroffen. Het meer risicobestendig maken van de land- en tuinbouw is daarom prioritair. Ook de land- en tuinbouwers krijgen zuurstof om te groeien.

We willen onze samenleving ook letterlijk meer zuurstof, meer ademruimte geven. Hernieuwbare energie als speerpunt voor een ecologisch duurzaam Vlaanderen. Energie-efficiënte maatregelen hebben vandaag al veel succes. De stroomlijning van het premiestelsel voor netbeheerders en de nieuwe groene waarborg voor ondernemingen, zullen dat succes nog versterken.

Het Actieplan Groene Warmte boort een groot potentieel aan warmteopwekking aan. Groene warmte kan op termijn tot twee derden van onze hernieuwbare energiedoelstelling invullen. Met de evaluatie en omvorming van de ondersteuning voor groene stroomproductie, zorgen we voor zekerheid voor investeerders, een correcte steunhoogte en flexibiliteit. Een betaalbare energiefactuur voor gezinnen en bedrijven blijft het uitgangspunt.

Daarenboven wordt het Vlaams Energiebedrijf geoperationaliseerd. Met dit project zal de Vlaamse regering investeren in energiebesparing in overheidsgebouwen, in innovatieve energie-technologieën en in duurzame energieproductie.

Mijnheer de Voorzitter,

Beste collega's,

Deze Vlaamse regering kiest resoluut voor een sterker Vlaanderen. Wij durven te groeien, als deelstaat. De Copernicaanse omwenteling is de enige weg naar een volwassen staatsmodel met sterke deelstaten; met samenwerking op basis van gelijkheid en met respect voor institutionele evenwichten, het territorialiteitsbeginsel in het bijzonder.

Een staatshervorming volgens de Octopusnota, blijft van groot belang. De Vlaamse regering zal concrete federale tekst- en wetsvoorstellen daarop beoordelen. We moeten ons echter niet laten verleiden tot een te vlugge beoordeling op basis van onvolledige gegevens. De federale onderhandelaars hebben een aantal akkoorden afgesloten. Overeenkomstig ons regeerakkoord willen we een splitsing van BHV en een verdere staatshervorming waardoor Vlaanderen meer beleidsinstrumenten krijgt.

Maar een en ander moet nog nader worden uitgewerkt en het luik van de bevoegdheidsoverdrachten is nog niet rond. Ook de correcte uitvoering van de afspraken, is van groot belang.

Het is dus nog te vroeg om een definitief oordeel uit te spreken over de resultaten van wat in de federale regeringsonderhandelingen reeds werd afgesproken. Ik ben echter duidelijk: het kader voor de beoordeling is en blijft het Vlaams regeerakkoord, in combinatie met de Octopusnota.

Deze ploeg heeft de vaste wil om samen verder te gaan en het Regeerakkoord volledig uit te voeren.

De essentie moet een klare, werkbare bevoegdheidsverdeling zijn die gepaard gaat met financiële verantwoordelijkheid. Elke overheid moet zich uitsluitend toeleggen op de eigen bevoegdheden. Respect voor de bevoegdheidsverdeling is een basisprincipe.

De Copernicaanse logica moet voor ons ook in het sociaal-economisch luik van het federaal regeerakkoord zitten. Vlaanderen is goed voor bijna 60% van de bevolking, 70% van het BBP en 80% van de export. Vlaanderen is dé economische motor van België. Het federale beleid moet het Vlaamse beleid dus ondersteunen. We verwachten dat de doelstellingen van Vlaanderen in Actie en het Pact 2020, doelstellingen die overigens sterk overeenstemmen met het EU 2020 programma, bevestiging zullen vinden in het federaal regeerakkoord.

Intussen groeit de Copernicaanse omwenteling al in de feiten. Vlaanderen groeit als sociale deelstaat. Er komt een Vlaamse sociale bescherming. Die zal hét instrument bij uitstek zijn om van Vlaanderen nog meer een warme en solidaire samenleving te maken.

De Copernicaanse omwenteling beantwoordt de onzekerheid van vandaag met een communautaire pacificatie, die een beter en efficiënter bestuur oplevert.

Vlaanderen is een volwassen deelstaat, die ook in Europees verband haar rol ten volle wenst op te nemen. Vlaanderen blijft pleitbezorger van meer Europa, ook in de huidige crisistijden. Wij blijven daarom gaan voor een sociaal-economisch evenwichtige voortschrijdende integratie van de Europese lidstaten en nemen de EU 2020-doelstellingen als maatstaf in onze Europese standpuntinname.

Vlaanderen is een belangrijke partner voor het buitenland. Wij kiezen voor een eigen, sterk, buitenlands beleid. De toegenomen export motiveert ons om onze handelspositie nog te versterken. Vlaanderen is een exportgrootmacht en dat moeten we zo houden. We verfijnen dit jaar de strategie van Flanders Investment & Trade om ons marktaandeel in nieuwe markten en groeilanden te doen toenemen. Het merk Vlaanderen moet ook in het buitenland synoniem worden voor baanbrekend vakmanschap.

Voorzitter,
Collega's,

De keuzes waarover ik het in deze Septemberverklaring had, hebben een duidelijk doel. De Vlaamse regering wil houvast bieden. In onzekere tijden moet de Vlaamse regering een nabije en vertrouwenwekkende overheid zijn. Pragmatisch en resultaatgericht, performant. Ze durft te groeien, ze heeft ambitie, ze heeft een overtuiging, ze heeft een doel. Dat doel heet Vlaanderen in Actie. Dát, beste collega's, is de keuze die deze Vlaamse Regering onverkort en onverbloemd maakt.

Ik wil dit beleid uitvoeren in nauwe samenspraak met dit parlement. Daarom vraag ik uw goedkeuring voor deze verklaring bij de stemming woensdag.